

מדוע היו האמהות עקרות, וכיצד פועלת התפילה?

1. **פסיקתא כ'**: שבע עקרות הן: שרה, רבקה, רחל, לאה, אשת מנוח, חנה וירושלים [העיר שבורה בגלות כמו עקרה, שנאמר: 'שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בניה לתוכה ... משמח ציון בבניה'].
יבמות סד: אמר רבי יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים? **מדרש שיר השירים רבה ב'**: רבי עשריה בשם רבי חנינא בר פפא אמר: מפני מה נתעקרו האימהות?

תורת שמואל תרכ"ז עמוד עט: וזהו שרחל הייתה עקרה, לפי שרחל אין בא ה"א. והנה לזה אמרה רחל 'בא אל שפחתי בלהה ואבנה גם אנכי ממנה', דהנה בבלהה יש שני ההי"ן [ואחד בשביל רחל].

2. **בראשית כה, כא**: ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה הוא. ניקוד הפסוק: כי עקרה היא. **בעל הטורים**: כי עקרה הוא - הוא כתיב, לומר לך שאף הוא היה עקר. ואית דדריש המקרא [זוהר פרשת תולדות] לומר **הוא ולא הוא**, דהא כתיב כי ביצחק יקרא לך זרע - משמע שלא עקר היה.
טללי אורות רסז: רצה הקב"ה כי בני ישראל יהיו מיוחסים רק אחרי האבות והאימהות הקדושים ולא אחרי אבותיהם הרשעים של אבותינו. משום כך, כל מי שהיה בן רשע, עשה אותו הקב"ה עקר ובכך **נפסק ממנו כוח התולדה שקיבל מאביו** ואחר כך העניק לו הקב"ה כוח **מיוחד** מכוח הנס. ונמצא שלא מכוח אביו ואמו הוליד, שהרי **לא קיבל מהם מעולם כוח זה**. משום כך היו אברהם והאימהות עקרים, שהרי היו בני עובדי עבודה זרה [אברהם בן תרח, שרה בת הרו, רבקה בת בתואל, ורחל ולא בנות לבן] אבל יצחק ויעקב שנולדו מזרע קדוש לא היו עקרים.

3. **יבמות שם**: מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים. **תנחומא תולדות ט**: אמר הקב"ה: עשירות הן, נאות הן, אם אני נותן להם בנים אינן מתפללות לפני.

רבנו בחיי כה, כא: היה ראוי לומר 'ותהי רבקה עקרה' ואחר כך 'ויעתר יצחק לנוכח אשתו כי עקרה היא?' אלא כוונת לשון הכתוב כי **התפילה היא סיבת העקרות** ולומר לך שלא נתעקרה אלא כדי שיתפללו שניהם על הדבר. לפיכך הקדים התפילה שהיא העיקר והסיבה בשבילה באה העקרות.

בראשית ל': ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב: הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי. ויחר אף יעקב ברחל ויאמר: התחת אלוקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן?!
בראשית רבה לז: כך עונים את המעיקות?! חייך שבניך [בני לאה] עתידים לעמוד לפני בנה [יוסף]. **רמב"ן**: וזה לייסר אותה ולהכלימה והנה הצדקת בראותה שלא תוכל לסמוך על תפילת יעקב - **שבה להתפלל על עצמה** אל שומע צעקה, וזהו ישמע אליה אלוקים.

4. **ספר העקרים ד, יח**: מה שגרם לאנשים לפקפק בתועלת התפילה ... וזה שהם אומרים שלא יימלט הדבר מחלוקה: או שנגזר מה' טוב מסוים על אדם או שלא נגזר, אם נגזר - אין צורך בתפילה ואם לא נגזר - איך תועיל התפילה לשנות רצון ה'? לגזור עליו טוב לאחר שלא נגזר?!

ליקוטי שיחות ח"ב/ב' 112: התפילה אינה נקראת "בקשה" אלא "תפילה", ויש בין המושגים הבדל מהותי: המילה "תפילה" היא כמו שאמר רחל "נפתולי אלקים נפתלתי" [ופירש רש"י שם, מלשון חוטים ופתילים שחיברו ביני ובין ה' על ידי התפילות והבקשות שלי, ו"פתילה" מתחלפת עם "תפילה". וכן נאמר במשנה כלים פ"ג: "הטופל כלי חרס" שהוא מדביק ומחבר שכבת עפר אל הכלין]. שכן לכל יהודי יש נשמה הקשורה עם הקב"ה, אך הנשמה מוכרחת להתקשר עם ענינים גופניים כמו אכילה, שתיה וכיוצא בזה ובאותו זמן נחלשת התקשרותה עם הקב"ה. ולכן נקבעו זמנים מיוחדים לתפילה כדי **לחדש ולחזק את הקשר עם הקב"ה**.

ספר העיקרים שם: ההשפעות העליונות ישפיעו על האדם בהיותו **במדרגה ידועה** ו**בהכנה ידועה לקבלן**, ואם לא יכין האדם עצמו לקבל השפע, הנה האדם מונע טוב מעצמו... ועל זה הדרך תועיל התפילה לקבל שפע הטוב או לבטל הרע שנגזר עליו, בגלל **השתנה ממדרגת הרוע שהיה בה...**